

Già hóa trong Thế kỷ 21: Thành tựu và Thách thức

Báo cáo tóm tắt

Hợp tác với: UNDESA, FAO, ILO, OHCHR, UNAIDS, UNDP, UN Habitat, UNHCR, UNICEF, UN Women, WFP, WHO, ECA, ECE, ECLAC, ESCAP, ESCWA, GAA, HelpAge USA, IFA, INPEA, IOM

Báo cáo tóm tắt:

Già hóa trong Thế kỷ 21: Thành tựu và Thách thức

Quỹ dân số Liên Hợp Quốc (UNFPA), New York và Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi quốc tế (HelpAge International), London chịu trách nhiệm xuất bản.

Bản quyền © Quỹ dân số Liên Hợp Quốc, và Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế, năm 2012. Chúng tôi có mọi quyền lợi theo luật pháp quy định.

Quỹ dân số Liên Hợp Quốc
605 Third Avenue, New York, NY 10158,
USA
hq@unfpa.org
www.unfpa.org

Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế
PO Box 70156, London WC1A 9GB, UK
info@helpage.org
www.helpage.org
Đăng ký từ thiện số 288180

UNFPA, Quỹ dân số Liên Hợp Quốc là một tổ chức phát triển quốc tế đang hoạt động nhằm đảm bảo rằng mọi phụ nữ đều có thai theo ý muốn, mọi trẻ em được sinh ra an toàn, và mọi tiềm năng của thanh niên, vị thành niên được phát huy.

Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế giúp người cao tuổi đòi hỏi quyền của mình, chống lại sự phân biệt đối xử và vượt qua đói nghèo, để người cao tuổi có một cuộc sống có nhân phẩm, an toàn, tích cực và mạnh khỏe. Hoạt động của Tổ chức được tăng cường nhờ thông qua mạng lưới toàn cầu gồm các tổ chức có cùng tầm nhìn – là một tổ chức làm việc về người cao tuổi duy nhất trên thế giới có mạng lưới toàn cầu.

Các quan điểm được trình bày trong báo cáo này là của những người viết báo cáo và không nhất thiết phản ánh quan điểm và chính sách của Quỹ dân số Liên Hợp Quốc hay Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế.

Các tên và thuật ngữ sử dụng trong ấn phẩm này không ngụ ý bất kỳ tên hay thuật ngữ nào mà Quỹ dân số Liên Hợp Quốc và Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế đề cập về tình trạng pháp lý của bất kỳ một quốc gia, lãnh thổ, thành phố, vùng hay chính quyền nơi đó, cũng như không ngụ ý đến bất kỳ ranh giới biên giới nào. Thuật ngữ “quốc gia” sử dụng trong báo cáo trong một số trường hợp phù hợp cũng đề cập tới các vùng lãnh thổ hay khu vực. Việc đề cập đến các nước “đã phát triển” và “đang phát triển” chỉ để tham

khảo và không nhất thiết phản ánh bình luận về các tiến trình phát triển của quốc gia hay vùng đó.

Ảnh trang bìa: Nile Sprague/ Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế

Thiết kế: TRUE www.truedesign.co.uk

Nguyên bản tiếng Anh được in ấn bởi Tập đoàn Pureprint Group tại Vương quốc Anh, sử dụng công nghệ in bảo vệ môi trường pureprint® trên chất liệu Revive 100 White Silk, làm từ 100% vật liệu tái sử dụng. Được chứng nhận bởi FSC®. Tập đoàn Pureprint Group là một công ty sản xuất không có khí các-bon, đã được đăng ký EMAS, Dự án kiểm toán quản lý môi trường và được chứng nhận hệ thống quản lý môi trường 14001.

Già hóa trong Thế kỷ 21: Thành tựu và Thách thức

Già hóa dân số là một trong những xu hướng quan trọng nhất của thế kỷ 21. Điều này có ý nghĩa quan trọng và ảnh hưởng lớn đến tất cả các khía cạnh của xã hội. Trên thế giới, cứ một giây, có hai người tổ chức sinh nhật tròn 60 tuổi – trung bình một năm có gần 58 triệu người tròn 60 tuổi. Hiện nay trên thế giới cứ chín người có một người từ 60 tuổi trở lên và con số này dự tính đến năm 2050 sẽ tăng lên là cứ năm người sẽ có một người từ 60 tuổi trở lên. Do vậy hiện tượng già hóa dân số không thể không được quan tâm.

Báo cáo với tựa đề: “Già hóa trong thế kỷ 21: Thành tựu và thách thức” phân tích thực trạng của người cao tuổi và rà soát tiến độ thực hiện các chính sách và hành động của chính phủ và các cơ quan liên quan kể từ khi Hội nghị Thế giới lần thứ hai về Người cao tuổi về thực hiện Kế hoạch Hành động quốc tế Madrid về Người cao tuổi nhằm đáp ứng với những cơ hội và thách thức của một thế giới đang già hóa. Báo cáo đưa ra nhiều ví dụ minh họa sinh động về các chương trình đổi mới đã đáp ứng thành công với vấn đề già hóa và các mối quan tâm của người cao tuổi.

Báo cáo xác định các khoảng trống và đồng thời đưa ra các khuyến nghị về định hướng tương lai nhằm đảm bảo mọi người ở mọi lứa tuổi trong xã hội bao gồm cả người cao tuổi và giới trẻ đều có cơ hội góp phần xây dựng xã hội cũng như cùng được hưởng các phúc lợi xã hội đó. Điểm nổi bật của báo cáo chính là tiếng nói của người cao tuổi được ghi lại thông

qua các buổi tham vấn với cả nam giới và phụ nữ cao tuổi trên toàn thế giới.

Báo cáo là sản phẩm của quá trình hợp tác của hơn 20 cơ quan Liên Hợp Quốc và các tổ chức quốc tế chủ yếu hoạt động trong lĩnh vực già hóa dân số, cho thấy những tiến bộ quan trọng đã đạt được tại nhiều nước trên thế giới trong việc thông qua các chính sách, chiến lược, kế hoạch và luật pháp mới về già hóa. Tuy nhiên báo cáo cũng nhấn mạnh cần tập trung hơn nữa để hoàn thiện việc thực hiện Kế hoạch Madrid và tận dụng tối ưu tiềm năng của thế giới già hóa.

Già hóa dân số

Già hóa dân số đang diễn ra trên tất cả các khu vực và các quốc gia với các tốc độ khác nhau. Già hóa dân số đang gia tăng nhanh nhất ở các nước đang phát triển, bao gồm các nước có nhóm dân số trẻ đông đảo. Hiện nay, có 7 trong số 15 nước có hơn 10 triệu người già là các nước đang phát triển.

Già hóa là một thành tựu của quá trình phát triển. Nâng cao tuổi thọ là một trong những thành tựu vĩ đại nhất của loài người. Con người sống lâu hơn nhờ các điều kiện tốt hơn về chế độ dinh dưỡng, vệ sinh, tiến bộ y học, chăm sóc y tế, giáo dục và đời sống kinh tế. Hiện nay, có tới 33 quốc gia đạt được tuổi thọ trung bình trên 80 tuổi; trong khi đó năm năm trước đây, chỉ có 19 quốc gia đạt con

số này. Nhiều độc giả đang đọc báo cáo này sẽ sống thọ được đến tuổi 80, 90 và thậm chí 100. Hiện nay, Nhật Bản là quốc gia duy nhất có trên 30% dân số già; nhưng đến năm 2050, dự tính sẽ có 64 nước có trên 30% dân số già như Nhật Bản. Quá trình biến đổi nhân khẩu học này không ngừng đem lại những cơ hội, cũng như dân số già hóa với sức khỏe, an sinh và năng động cả về kinh tế và xã hội có thể có những đóng góp không ngừng cho xã hội.

Tuy nhiên, già hóa dân số cũng tạo ra những thách thức về mặt xã hội, kinh tế và văn hóa cho các cá nhân, gia đình, xã hội và cộng đồng trên toàn cầu. Như Tổng Bí thư Liên hợp quốc Ban Ki-moon đã chỉ ra phần Lời tựa của báo cáo này: “Ảnh hưởng về kinh tế và xã hội của hiện tượng già hóa dân số có ý nghĩa vô cùng quan trọng, không chỉ tác động tới cá nhân người cao tuổi và gia đình họ, mà còn có tác động rộng hơn tới toàn xã hội và cộng đồng toàn cầu theo những cách thức chưa từng có”. Đây chính là cách thức mà chúng ta lựa chọn để giải quyết các thách thức cũng như tận dụng tối đa các cơ hội mà dân số già hóa nhanh chóng mang lại nhằm xác định liệu xã hội có được hưởng lợi hay không từ “cơ hội dân số già”.

Với số lượng cũng như tỷ trọng người cao tuổi trong dân số ngày càng gia tăng nhanh chóng ở ngày càng nhiều quốc gia, điều quan trọng là cần nâng cao năng lực của xã hội nhằm giải quyết các thách thức đặt ra từ chuyển đổi cơ cấu nhân khẩu học này.

Để giải quyết các thách thức, đồng thời tận dụng các cơ hội từ quá trình già hóa dân số, báo cáo kêu gọi các quốc gia, xã hội, lực lượng lao động,

các tổ chức xã hội và các thể hệ dân số cần tái cơ cấu dựa trên các phương thức tiếp cận mới. Các biện pháp này cần phải được duy trì trên cơ sở các cam kết chính trị mạnh mẽ, và nguồn kiến thức và số liệu vững chắc nhằm lồng ghép một cách hiệu quả quá trình già hóa toàn cầu vào các tiến trình phát triển rộng lớn hơn. Con người ở mọi nơi trên thế giới phải được hưởng tuổi già trong tôn trọng và an sinh, được sống cuộc sống với nhận thức đầy đủ về quyền con người và quyền tự do cơ bản. Nhìn nhận cả thách thức và cơ hội là biện pháp tốt nhất để đạt được thành công trong một thế giới đang già hóa.

Quá trình chuyển đổi già hóa

Dân số được gọi là già hóa khi người cao tuổi chiếm tỷ trọng tương đối lớn trong toàn bộ dân số. Tỷ suất sinh giảm và tuổi thọ tăng là hai yếu tố dẫn đến già hóa dân số. Tuổi thọ trung bình đã gia tăng đáng kể trên toàn thế giới. Giai đoạn năm 2010-2015, tuổi thọ trung bình của các nước phát triển là 78, và của các nước đang phát triển là 68 tuổi. Đến những năm 2045 – 2050, dự kiến tuổi thọ trung bình sẽ tăng lên đến 83 tuổi ở các nước phát triển và 74 tuổi ở các nước đang phát triển.

Năm 1950, toàn thế giới có 205 triệu người từ 60 tuổi trở lên. Đến năm 2012, số người cao tuổi tăng lên đến gần 810 triệu người. Dự tính con số này sẽ đạt 1 tỷ người trong vòng gần 10 năm nữa và đến năm 2050 sẽ tăng gấp đôi là 2 tỷ người. Có sự khác biệt lớn giữa các vùng. Ví dụ, năm 2012, Châu Phi có 6 % dân số tuổi từ 60 trở lên, trong khi con số này ở Châu Mỹ La Tinh và vùng biển

Caribe là 10%, ở Châu Á là 11%, Châu Đại dương là 15%, Nam Mỹ là 19% và Châu Âu là 22%. Đến năm 2050, dự báo tỷ trọng người cao tuổi từ 60 tuổi trở lên ở Châu Phi sẽ tăng lên chiếm 10% tổng dân số, so với 24% ở Châu Á, 24% ở Châu Đại dương, 25% ở Châu Mỹ La Tinh và vùng biển Caribe, 27% ở Nam Mỹ và 34% ở Châu Âu.

Trên toàn cầu, phụ nữ chiếm đa số trong dân số cao tuổi. Hiện nay trên thế giới, cứ 100 phụ nữ từ 60 tuổi trở lên thì chỉ có 84 nam giới. Cứ 100 phụ nữ từ 80 tuổi trở lên thì chỉ có 61 nam giới. Nam giới và phụ nữ trải qua giai đoạn tuổi già một cách khác nhau. Mỗi quan hệ về giới tác động tới toàn bộ quá trình sống, ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận các nguồn lực và cơ hội một cách liên tục cũng như tích lũy.

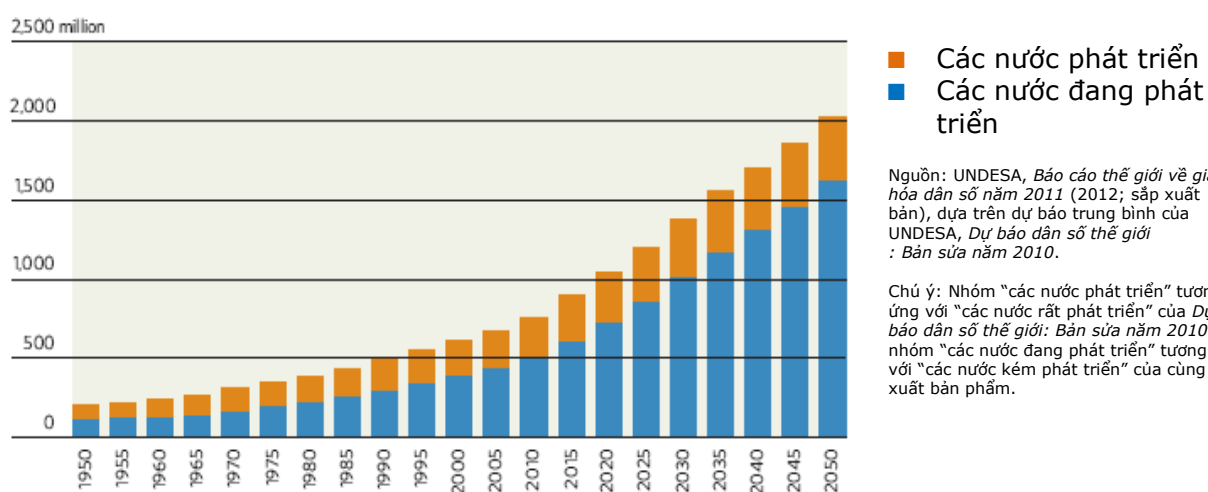
Trong rất nhiều trường hợp, phụ nữ cao tuổi thường hay bị phân biệt đối xử hơn, như hạn chế trong tiếp cận công ăn việc làm và dịch vụ chăm sóc sức khỏe bị hạn chế, dễ bị lạm dụng, bị từ chối quyền cá nhân và

quyền thừa kế tài sản, thiếu thu nhập tối thiểu cơ bản và an sinh xã hội. Nam giới cao tuổi, đặc biệt sau khi về hưu cũng gặp nhiều khó khăn do khả năng tiếp cận các mạng lưới hỗ trợ xã hội còn hạn chế, và cũng có thể có nguy cơ bị lạm dụng, đặc biệt là lạm dụng về tài chính. Những điểm khác biệt cho thấy những lưu ý quan trọng trong việc hoạch định chương trình và chính sách công.

Không thể áp dụng một chính sách chung đồng nhất cho nhóm người cao tuổi. Điều quan trọng là không nên coi nhóm người cao tuổi là một nhóm đối tượng duy nhất mà phải nhìn nhận người cao tuổi một cách đa dạng như bất kỳ nhóm tuổi nào khác về các khía cạnh tuổi, giới tính, dân tộc, giáo dục, thu nhập và sức khỏe. Mỗi nhóm người cao tuổi, như các nhóm người cao tuổi nghèo, phụ nữ, nam giới, nhóm già nhất, nhóm người dân tộc, nhóm không biết đọc biết viết, nhóm nông thôn hay thành thị, đều có nhu cầu và mối quan tâm cụ thể cần được giải quyết thông qua các chương trình và mô hình can thiệp dành riêng cho họ.

Số người từ 60 tuổi trở lên:

Toàn thế giới, các nước phát triển, các nước đang phát triển, 1950-2050

Hội nghị thế giới về người cao tuổi lần thứ 2

Năm 2002, Hội nghị thế giới về người cao tuổi lần thứ 2 được tổ chức ở Madrid, Tây Ban Nha với mục tiêu giải quyết những thách thức của quá trình già hóa dân số đang diễn ra nhanh chóng, thông qua Chương trình hành động quốc tế Madrid về Người cao tuổi tập trung vào lồng ghép người cao tuổi trong quá trình phát triển, tăng cường sức khỏe và đời sống khi họ bước vào giai đoạn tuổi già, và đảm bảo môi trường thuận lợi và ủng hộ họ.

Kế hoạch hành động Madrid kêu gọi những thay đổi về quan điểm, chính sách và thực hành nhằm đảm bảo người cao tuổi không chỉ được coi là người hưởng lợi từ các phúc lợi xã hội mà còn là các thành viên tích cực trong quá trình phát triển, trong đó tất cả các quyền của họ phải được tôn trọng. 'Già hóa trong thế kỷ 21: Thành tựu và Thách thức' là một đóng góp trong việc rà soát và đánh giá quá trình 10 năm thực hiện Kế hoạch hành động Madrid.

Một kết quả chính của báo cáo cho thấy những đóng góp và năng suất lao động đáng kể của những người từ 60 tuổi trở lên, trong vai trò là những người chăm sóc, bỏ phiếu, tình nguyện viên, doanh nghiệp, v.v. Báo cáo cho biết với các biện pháp đúng đắn để đảm bảo việc chăm sóc sức khỏe, có thu nhập thường xuyên, các mạng lưới xã hội và được luật pháp bảo vệ, các thể hệ hiện tại và tương lai trên thế giới sẽ được hưởng lợi bởi cơ hội dân số già.

Báo cáo tạo điều kiện cho các cơ quan chính phủ các cấp quốc gia và địa phương, các tổ chức quốc tế,

cộng đồng và các tổ chức xã hội dân sự cam kết thực hiện nỗ lực chung toàn cầu xây dựng một xã hội ở thế kỷ 21 phù hợp cơ cấu nhân khẩu học của thế kỷ 21. Báo cáo chỉ ra rằng các tiến bộ cụ thể, có tính đến chi phí hiệu quả sẽ đạt được nếu việc đầu tư cho tuổi già được bắt đầu từ khi được sinh ra.

Đảm bảo thu nhập

Một trong những mối quan tâm hàng đầu của người cao tuổi trên toàn thế giới là đảm bảo thu nhập. Cùng với y tế, vấn đề này là một trong những vấn đề được chính người cao tuổi thường xuyên đề cập đến. Đây cũng chính là những thách thức lớn nhất mà các chính phủ phải đối mặt trong quá trình dân số già hóa. Khủng hoảng kinh tế toàn cầu làm cho áp lực về tài chính thêm trầm trọng và khó khăn trong việc đảm bảo cả kinh tế và tiếp cận các dịch vụ y tế cho người cao tuổi.

Đầu tư cho hệ thống lương hưu được xem là một trong những biện pháp quan trọng nhất đảm bảo độc lập về mặt kinh tế và giảm nghèo cho người cao tuổi. Ở các quốc gia phát triển, mối quan tâm chính là làm sao duy trì tính bền vững của những hệ thống này. Trong khi đó, tại các quốc gia đang phát triển, khả năng bao phủ của hệ thống an sinh xã hội và trợ cấp hưu trí cho người cao tuổi là thách thức chính, khi phần lớn lực lượng lao động làm việc trong khu vực không chính thức.

An sinh xã hội cần phải được thực hiện để đảm bảo thu nhập và tiếp cận đến các dịch vụ xã hội và y tế thiết yếu cho toàn bộ người cao tuổi và cung cấp một mạng lưới trợ giúp góp phần trì hoãn khuyết tật và phòng chống đói nghèo cho người

già. Không có bằng chứng xác thực nào cho thấy già hóa dân số làm giảm quá trình phát triển kinh tế hay khiến cho các nước không có đủ nguồn lực đảm bảo quỹ hưu trí và chăm sóc y tế cho người già. Tuy nhiên, trên thế giới, chỉ có một phần ba các quốc gia có hệ thống an sinh xã hội toàn diện, phần lớn các hệ thống này chỉ trợ cấp những người cao tuổi làm việc trong khu vực chính thức, tức là chỉ khoảng một nửa số người tích cực tham gia hoạt động kinh tế trên toàn thế giới.

Lương hưu, đặc biệt là lương hưu xã hội là một mẫu chốt rất quan trọng đối với người cao tuổi do nó không chỉ góp phần lớn trong việc cải thiện đời sống của người cao tuổi, mà còn có ý nghĩa đối với toàn bộ gia đình người cao tuổi. Trong những thời điểm khủng hoảng, lương hưu có thể được coi là nguồn thu nhập chính của hộ gia đình, và thường hỗ trợ người trẻ và gia đình họ vượt qua giai đoạn thất nghiệp hoặc thiếu việc làm.

Tiếp cận dịch vụ chăm sóc y tế có chất lượng

Nhằm giúp người cao tuổi nhận thức quyền được hưởng đời sống thể chất và tinh thần có chất lượng cao, người cao tuổi phải được tiếp cận đến thông tin và dịch vụ chăm sóc y tế có khả năng chi trả và thân thiện đáp ứng nhu cầu của họ. Các dịch vụ này bao gồm dịch vụ chăm sóc phòng ngừa, điều trị và lâu dài. Định hướng chăm sóc cuộc sống toàn diện phải bao gồm các hoạt động cải thiện sức khỏe và phòng ngừa dịch bệnh, tập trung vào việc duy trì khả năng độc lập, phòng ngừa và trị hoãn bệnh tật và khuyết tật, và cung cấp dịch vụ điều trị. Cần có các chính sách nhằm tăng cường lối sống khỏe mạnh, với sự hỗ trợ của công nghệ,

các nghiên cứu y học và chăm sóc phục hồi chức năng.

Trồng hoa để bán ở Myanmar

Cần phải đào tạo cho những người chăm sóc và cán bộ chuyên môn y tế nhằm đảm bảo những cán bộ làm việc với người cao tuổi được tiếp cận thông tin và đào tạo cơ bản trong công tác chăm sóc người cao tuổi. Cần phải có hỗ trợ hơn nữa cho tất cả những người chăm sóc người cao tuổi bao gồm các thành viên trong gia đình, các cán bộ cộng đồng, đặc biệt chăm sóc lâu dài cho những người cao tuổi già yếu, và những người cao tuổi vẫn phải chăm sóc cho người khác.

Báo cáo chỉ ra rằng tình trạng sức khỏe tốt phải là vấn đề cốt lõi trong đáp ứng của xã hội đối với vấn đề già hóa dân số. Điều này đảm bảo rằng khi con người sống thọ hơn và mạnh khỏe hơn sẽ tạo ra nhiều cơ hội hơn và giảm thiểu các chi phí cho người người cao tuổi, gia đình và toàn xã hội.

Môi trường thuận lợi

Một môi trường thể chất thân thiện với người cao tuổi với sự phát triển và ứng dụng các công nghệ tiên tiến cho phép già hóa một cách năng động là một yếu tố đặc biệt quan trọng khi con người về già và gặp

những khó khăn trong vận động và nghe nhìn. Nhà ở có khả năng chi trả và giao thông tiếp cận dễ dàng cho phép già hóa tại chỗ là những yếu tố cần thiết để duy trì cuộc sống độc lập, có thể dễ dàng giao tiếp với xã hội và cho phép người cao tuổi vẫn là những thành viên tích cực đóng góp cho xã hội.

Cần phải hành động nhiều hơn nữa để phát hiện, xác minh và ngăn ngừa việc phân biệt đối xử, lạm dụng và bạo hành đối với người cao tuổi, đặc biệt là phụ nữ cao tuổi là những người dễ bị tổn thương hơn. Đã có nhiều tiến bộ trong việc thúc đẩy quyền con người của người cao tuổi, đáng lưu ý là những diễn đàn thảo luận tập trung vào việc xây dựng công cụ quốc tế về quyền con người đặc biệt lưu tâm đến người cao tuổi.

Định hướng tương lai

Ở nhiều nơi trên thế giới, các gia đình chịu trách nhiệm chính trong việc chăm sóc và hỗ trợ về tài chính cho những người cao tuổi sống phụ thuộc. Các chi phí dành cho hỗ trợ người cao tuổi có thể là một gánh nặng cho các thế hệ trong độ tuổi lao động, thường làm ảnh hưởng đến khả năng tích lũy, khả năng tìm kiếm việc làm và năng suất lao động của họ. Tuy nhiên, các nguồn hỗ trợ tài chính từ gia đình không thể được coi là nguồn thu nhập duy nhất của các thành viên trong gia đình người cao tuổi nữa.

Báo cáo chỉ ra rằng các sắp xếp cuộc sống của người cao tuổi cũng đang thay đổi song song với những thay đổi của xã hội. Quy mô gia đình ngày càng giảm và các mạng lưới hỗ trợ liên thế hệ sẽ tiếp tục có những bước thay đổi đáng kể, nhất là trong những năm tới đây. Có một số lượng

lớn các hộ gia đình “khuyết thế hệ” bao gồm trẻ em và người cao tuổi, đặc biệt là ở các vùng nông thôn do kết quả của di cư từ nông thôn ra thành thị của nhóm “thế hệ giữa”. Các buổi tọa đàm với người cao tuổi trên khắp thế giới cho thấy có rất nhiều trường hợp người cao tuổi hỗ trợ cho con cháu họ, không chỉ chăm sóc trẻ nhỏ và làm việc nhà, mà còn góp đáng kể vào kinh tế gia đình.

Báo cáo nhấn mạnh sự cần thiết phải giải quyết vấn đề bất bình đẳng trong xã hội hiện nay bằng cách đảm bảo tiếp cận công bằng cho tất cả các nhóm dân số đến các dịch vụ giáo dục, việc làm, chăm sóc sức khỏe và các dịch vụ xã hội cơ bản khác nhằm tạo điều kiện cho họ sống tốt ở hiện tại và có tích lũy cho tương lai. Báo cáo kêu gọi đầu tư mạnh mẽ vào vốn con người thông qua việc nâng cao chất lượng giáo dục và việc làm của giới trẻ hiện nay.

Già hóa dân số tạo nên những thách thức cho các chính phủ và xã hội, nhưng không nên coi già hóa dân số như một khủng hoảng. Cần và phải có những kế hoạch nhằm biến các thách thức này thành cơ hội. Báo cáo này đưa ra những lý do thuyết phục cho đầu tư đảm bảo cuộc sống có chất lượng cao khi con người về già và đề xuất các giải pháp tích cực, có tính khả thi cao ngay cả ở các quốc gia nghèo.

Tiếng nói của người cao tuổi tham gia trong các buổi tọa đàm của báo cáo này nhấn mạnh nhu cầu được đảm bảo thu nhập, có các cơ hội việc làm phù hợp, được tiếp cận dịch vụ chăm sóc y tế và thuốc men có thể chi trả được, nhà ở và giao thông thân thiện với người cao tuổi, và không bị phân biệt đối xử, bạo hành và lạm dụng. Người cao tuổi cũng

nhấn mạnh rất nhiều lần rằng họ muốn tiếp tục là những thành viên năng động và được tôn trọng trong xã hội.

Báo cáo thúc đẩy cộng đồng quốc tế cần phải hành động hơn nữa về lĩnh vực già hóa trong bối cảnh phát triển. Cần phải xây dựng những mục tiêu phát triển cụ thể về già hóa thông qua phát triển năng lực, tăng ngân sách và xây dựng các chính sách, song song với thực hiện các nghiên cứu và phân tích về già hóa dựa trên các số liệu cập nhật và có chất lượng. Vấn đề già hóa dân số và đáp ứng chính sách liên quan đến người cao tuổi phải được đặt là trọng tâm trong quá trình xây dựng chặng đường phát triển của các quốc gia sau năm 2015. Trong một thế giới đang già hóa nhanh chóng, rất cần chú trọng xây dựng các mục tiêu phát triển cụ thể liên quan đến dân số cao tuổi, là vấn đề chưa được đề cập tới trong Các mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ.

Mười hoạt động ưu tiên nhằm tận dụng tối đa cơ hội của dân số già hóa

1. Nhận thức được tính tất yếu của già hóa dân số và sự cần thiết phải chuẩn bị một cách đầy đủ của tất cả các đối tác liên quan (các cơ quan chính phủ, tổ chức xã hội dân sự, khu vực tư nhân, cộng đồng và gia đình) đối với số lượng người cao tuổi ngày càng gia tăng. Điều này phải được thực hiện thông qua nâng cao nhận thức, tăng cường năng lực quốc gia và địa phương, xây dựng cải tổ về chính trị, kinh tế và xã hội cần thiết để giúp xã hội thích ứng kịp thời với một thế giới đang già hóa.
2. Đảm bảo tất cả người cao tuổi có thể được hưởng cuộc sống được tôn trọng và bảo đảm, được tiếp cận đến các dịch vụ xã hội và y tế thiết yếu và có thu nhập tối thiểu thông qua việc thực hiện sàn an sinh xã hội quốc gia và các đầu tư xã hội khác làm tăng tính tự chủ và độc lập của người cao tuổi, phòng tránh đói nghèo và góp phần già hóa một cách mạnh khỏe. Các hành động này cần được dựa trên một tầm nhìn dài hạn, được hỗ trợ bởi các cam kết chính trị mạnh mẽ và một nguồn có ngân sách đảm bảo nhằm ngăn ngừa các tác động tiêu cực có thể xảy ra trong các thời điểm khủng hoảng hoặc khi có thay đổi về chính quyền.
3. Hỗ trợ cộng đồng và gia đình xây dựng mạng lưới hỗ trợ cho người cao tuổi già yếu có được các dịch vụ chăm sóc lâu dài cần thiết, và thúc đẩy cuộc sống tuổi già mạnh khỏe, năng động ở từng địa phương nhằm đảm bảo già hóa tại chỗ.
4. Đầu tư cho giới trẻ ngày nay thông qua đẩy mạnh những thói quen sức khỏe lành mạnh, đảm bảo các cơ hội về giáo dục và việc làm, tiếp cận các dịch vụ y tế và bao phủ an sinh xã hội cho tất cả những người lao động sẽ là nguồn đầu tư tốt nhất nhằm cải thiện cuộc sống của các thế hệ người cao tuổi trong tương lai. Cần phải
5. đẩy mạnh hơn nữa các cơ hội việc làm linh hoạt phù hợp, cơ hội học tập và đào tạo thường xuyên lâu dài nhằm thúc đẩy sự hội nhập của người cao tuổi trong thị trường lao động của các thể hệ hiện tại.
5. Hỗ trợ các nỗ lực quốc tế và trong nước để tiến hành nghiên cứu so sánh về già hóa, nhằm đảm bảo cung cấp các số liệu và bằng chứng có tính nhạy cảm về giới và văn hóa cho quá trình xây dựng chính sách.
6. Lồng ghép vấn đề già hóa vào tất cả các chính sách về giới và ngược lại lồng ghép vấn đề giới vào các chính sách về già hóa, có tính đến các nhu cầu cụ thể của phụ nữ và nam giới cao tuổi.
7. Đảm bảo già hóa và các nhu cầu của người cao tuổi được tính đến trong tất cả các chương trình và chính sách phát triển cấp quốc gia.
8. Đảm bảo già hóa và nhu cầu của người cao tuổi được tính đến trong các đáp ứng về con người cấp quốc gia, các kế hoạch làm giảm tác động và thích nghi với biến đổi của khí hậu, các chương trình quản lý và ứng phó với thiên tai.
9. Đảm bảo rằng vấn đề già hóa được phản ánh một cách đầy đủ trong chương trình phát triển sau năm 2015, bao gồm việc xây dựng các mục tiêu và chỉ số cụ thể.
10. Xây dựng một cơ sở văn hóa mới về già hóa dựa trên quyền; thay đổi quan niệm và thái độ xã hội về già hóa và người cao tuổi, nhìn nhận người cao tuổi không phải từ góc độ những người nhận trợ cấp xã hội mà là những thành viên có đóng góp tích cực trong xã hội. Để thực hiện được điều này, bên cạnh các vấn đề khác, cần phải hành động để xây dựng công cụ quốc tế về quyền con người, và đưa các công cụ này vào luật và các chính sách quốc gia, cũng như có các biện pháp cứng rắn để đối phó với các hành vi phân biệt đối xử người cao tuổi và nhìn nhận người cao tuổi là những chủ thể tự chủ.

Các thông tin chính về già hóa

Biến đổi nhân khẩu học

- Trên thế giới cứ mỗi giây có hai người tổ chức sinh nhật lần thứ 60 – trung bình hàng năm có 58 triệu người tròn 60 tuổi.
- Đến năm 2050, lần đầu tiên con số người cao tuổi nhiều hơn số trẻ em dưới 15 tuổi. Năm 2000, số người từ 60 tuổi trở lên đã nhiều hơn số trẻ em dưới 5 tuổi.
- Năm 2012, có 810 triệu người từ 60 tuổi trở lên, chiếm 11,5% tổng dân số toàn thế giới. Dự báo con số này sẽ đạt 1 tỷ người trong vòng chưa đến 10 năm tới và sẽ tăng gấp đôi, đạt 2 tỷ người vào năm 2050, chiếm 22% tổng dân số thế giới.
- Thập kỷ vừa qua, số người từ 60 tuổi trở lên tăng lên 178 triệu người – tương ứng với dân số của cả nước Pakistan, là nước có số dân đông thứ 6 trên thế giới.
- Giai đoạn 2010-2015, tuổi thọ trung bình ở các nước phát triển là 78 năm và ở các nước đang phát triển là 68 năm. Đến giai đoạn năm 2045-2050, dự báo tuổi thọ trung bình sẽ tăng tới 83 năm ở các nước phát triển và 74 năm ở các nước đang phát triển.
- Trên toàn thế giới, trong số ba người từ 60 tuổi trở lên thì có hai người sống ở các nước đang phát triển. Đến năm 2050, trong số 5 người từ 60 tuổi trở lên thì sẽ có 4 sống ở nước đang phát triển.

- Hiện nay, Nhật Bản là quốc gia duy nhất trên thế giới có hơn 30% dân số từ 60 tuổi trở lên. Đến năm 2050, sẽ có 64 quốc gia có số người cao tuổi chiếm hơn 30% tổng dân số quốc gia.
- Trên toàn cầu, số người thọ trên 100 tuổi sẽ tăng từ 316.600 năm 2011 lên 3,2 triệu người năm 2050.
- Trên thế giới, cứ 100 phụ nữ từ 60 tuổi trở lên thì có 84 nam giới. Cứ 100 phụ nữ 80 tuổi trở lên thì có 61 nam giới.

Thu nhập và y tế

- Trên toàn thế giới, chỉ có một phần ba các quốc gia, chiếm 28% tổng dân số thế giới, có hệ thống bảo trợ xã hội toàn diện bao phủ tất cả các khía cạnh của an sinh xã hội.
- Chi phí cho quỹ hưu trí toàn dân cho người từ 60 tuổi trở lên ở các nước đang phát triển chỉ chiếm từ 0,7% đến 2,6% tổng thu nhập quốc dân.
- Trên toàn cầu, có 47% nam giới cao tuổi và 23,8% nữ giới cao tuổi tham gia vào lực lượng lao động.
- 30 năm trước đây, không có “nền kinh tế già” mà trong đó tiêu dùng của người cao tuổi nhiều hơn giới trẻ. Năm 2010, có 23 nền kinh tế già và đến năm 2040, con số này sẽ tăng lên là 89.
- Trên toàn thế giới, có hơn 46% người từ 60 tuổi trở lên bị khuyết tật. Có hơn 250 triệu người cao tuổi bị khuyết tật vừa đến khuyết tật nặng.

- Dự tính tổng số người mất trí nhớ trên toàn thế giới là 35,6 triệu người và cứ 20 năm con số sẽ tăng gấp đôi, và sẽ đạt 65,7 triệu người năm 2030.

Tiếng nói của người cao tuổi

Trong số 1.300 nam giới và phụ nữ cao tuổi tham gia trong các buổi thảo luận, tọa đàm của báo cáo này có:

- 43% người cho biết họ lo sợ bạo lực cá nhân.
- 49% người tin rằng họ được đối xử một cách kính trọng
- 61% người sử dụng điện thoại di động
- 53% người cho biết họ gặp khó khăn hoặc rất khó khăn trong việc chi trả các dịch vụ cơ bản
- 44% người nhận định tình trạng sức khỏe hiện tại của họ là ổn
- 34% người cho biết họ gặp khó khăn hoặc rất khó khăn trong việc tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe khi họ cần.

Development
and Democracy

Economic Commission for Africa

UNITED NATIONS
ECONOMIC AND SOCIAL COMMISSION FOR WESTERN ASIA

UNITED NATIONS

الأمم المتحدة
ESCWA
United Nations Economic and Social Commission for Western Asia

